

1. Legyen a 30° -os szöggel szemközti oldal x hosszúságú. Ekkor szinusztétellel $\frac{x}{14-x} = \frac{\sin 30^\circ}{\sin 70^\circ}$, $x \approx 4,86$, $14-x = 9,14$ egység. A 80° -os szöggel szemközti oldal szintén szinusztétellel számítható ki, $y = 9,57$ egység. A háromszög területe $T = 21,87$ területegység, a háromszög köré írható kör sugara $r = x = 4,86$ egység, a háromszög beírt körének sugara $\rho = \frac{T}{s} = 1,86$ egység, ahol s a háromszög kerületének a fele.

2. A feltétel szerint $a_1 = 30$, $d = -3$ és $8a_n = S_{n-1}$, azaz

$$8(30 + (n-1)(-3)) = \frac{n-1}{2}(60 + (n-2)(-3)),$$

ahonnan $n^2 - 39n + 198 = 0$, azaz $n = 6$ vagy $n = 33$.

Így $a_6 = 30 + 5 \cdot (-3) = 15$ és $a_{33} = 30 + 32(-3) = -66$.

3. A trapéz magassága $m = 4\sqrt{3} \sin 60^\circ = 6$ egység. A C ponton át az AD -vel párhuzamos egyenes az AB egyenest E pontban metszi. Legyen $EB = x$. A CEB háromszögben a koszinusztétel alkalmazásával $40 = 48 + x^2 - 2 \cdot 4\sqrt{3} \cdot x \cdot \cos 60^\circ$, ahonnan $x^2 - 4\sqrt{3}x + 8 = 0$, $x_1 = 2\sqrt{3} + 2$, $x_2 = 2\sqrt{3} - 2$ egység. A feltételeknek két trapéz felel meg, ezekben $(AB)_1 = 10 + 2\sqrt{3}$, $(AB)_2 = 6 + 2\sqrt{3}$ egység, így a területek: $T_1 = 54 + 6\sqrt{3}$, illetve $T_2 = 42 + 6\sqrt{3}$ területegység.

4. A második egyenletből $y = -4x$ vagy $x - y = -20$. Ha $y = -4x$, akkor $2\sqrt{\frac{5x}{5x}} + \sqrt{\frac{5x}{5x}} = 3$, azaz minden 0 -tól különböző x szám megoldás, tehát ekkor az $x = t$, $y = -4t$, $t \in \mathbf{R} \setminus \{0\}$ számpárok a megoldások.

Ha $x - y = -20$, akkor $2\sqrt{\frac{5x}{-20}} + \sqrt{\frac{-20}{5x}} = 3$, ahonnan $x_1 = -4$, $x_2 = -1$, így $y_1 = 16$, $y_2 = 19$. Ez a két számpár is megoldás. (Az (x_1, y_1) számpár közte van az előbb kapott végtelen sok számpár között.)

5. A szinusztétel, majd a $\sin x - \sin y = 2 \cos \frac{x+y}{2} \cdot \sin \frac{x-y}{2}$ és a $\sin x = 2 \sin \frac{x}{2} \cos \frac{x}{2}$ azonosságok alkalmazásával, felhasználva, hogy $\cos \frac{\beta+\gamma}{2} \neq 0$, adódik, hogy

$$\frac{b-c}{a} = \frac{\sin \beta - \sin \gamma}{\sin \alpha} = \frac{2 \cos \frac{\beta+\gamma}{2} \cdot \sin \frac{\beta-\gamma}{2}}{\sin(\beta+\gamma)} = \frac{2 \cos \frac{\beta+\gamma}{2} \cdot \sin \frac{\beta-\gamma}{2}}{2 \cos \frac{\beta+\gamma}{2} \cdot \sin \frac{\beta+\gamma}{2}} = \frac{\sin \frac{\beta-\gamma}{2}}{\sin \frac{\beta+\gamma}{2}}.$$

(Az állítást geometriai ábra segítségével is igazolhatjuk.)

6. Az $r = 4\sqrt{2}$ egység sugarú körben a 8 egység hosszú húrok a középponttól $d = 4$ egység távolságra vannak. (Ezért az $x = 0$ egyenletű egyenes megoldás.) Minden olyan egyenes egyenlete, amely átmegy az origón, $Ax + By = 0$ alakban írható ($A^2 + B^2 > 0$). A kör $(4; 8)$ középpontja a keresett egyenestől 4 egység távolságra van, tehát

$$4 = \frac{|4A + 8B|}{\sqrt{A^2 + B^2}},$$

amiből $\sqrt{A^2 + B^2} = |A + 2B|$, $B(3B + 4A) = 0$.

Ha $B = 0$, akkor $A = 1$ megfelel, így $x = 0$ a keresett egyenes, és a metszéspontok $P_1(0; 4)$, $P_2(0; 12)$.

Ha $3B + 4A = 0$, akkor $A = 3$, $B = -4$ megfelel, a keresett egyenes egyenlete $3x - 4y = 0$, a metszéspontok

$$P_3\left(\frac{16}{5}; \frac{12}{5}\right), \quad P_2\left(\frac{48}{5}; \frac{36}{5}\right).$$

(A feladat sokféle módon, így trigonometria alkalmazásával is egyszerűen megoldható. Hogyan?)

7. Alkalmazhatjuk a

$$\sin^4 x = \left(\frac{1 - \cos 2x}{2}\right)^2 = \frac{1}{4}(1 - 2 \cos 2x + \cos^2 2x)$$

és a

$$\cos^4 x = \left(\frac{1 + \cos 2x}{2}\right)^2 = \frac{1}{4}(1 + 2 \cos 2x + \cos^2 2x), \quad \text{majd} \quad \cos^2 2x = 1 - \sin^2 2x$$

azonosságokat. Rendezés után a $\sin^2 2x - 2 \sin 2x - 2 - 2a = 0$, azaz a $(\sin 2x - 1)^2 = 3 + 2a$ egyenletet kapjuk. Ennek akkor van megoldása, ha $0 \leq 3 + 2a \leq 4$, azaz ha $-\frac{3}{2} \leq a \leq \frac{1}{2}$.

Ha $a = -\frac{3}{2}$, akkor $\sin 2x = 1$, $x = \frac{\pi}{4} + k\pi$, $k \in \mathbf{Z}$, ha $a = \frac{1}{2}$, akkor $\sin 2x = -1$, $x = \frac{3\pi}{4} + k\pi$, $k \in \mathbf{Z}$.

8. Legyen x a P pont távolsága az e egyenestől, ekkor $0 \leq x \leq 4\sqrt{2}$. Az ABP és a CDP háromszögek hasonlósága folytán $\frac{DC}{3\sqrt{2}} = \frac{4\sqrt{2}}{x} - x$, azaz $DC = 3\sqrt{2} \cdot \frac{4\sqrt{2} - x}{x}$.

A szóbanforgó két háromszög területének összege

$$T(x) = \frac{1}{2} \cdot 3\sqrt{2}x + \frac{1}{2} \cdot 3\sqrt{2} \frac{(4\sqrt{2} - x)^2}{x} = \frac{3\sqrt{2}}{2} \left(2x + \frac{32}{x} \right) - 24,$$

ahol $0 \leq x \leq 4\sqrt{2}$. Tudjuk, hogy ha $A > 0$ és $B > 0$, akkor $A + B \geq 2\sqrt{AB}$, és az egyenlőség pontosan akkor teljesül, ha $A = B$. Most $2x + \frac{32}{x} \geq 2 \cdot \sqrt{2x \cdot \frac{32}{x}} = 16$ és $2x = \frac{32}{x}$, ha $x = 4$.

Így $T \geq \frac{3\sqrt{2}}{2} \cdot 16 - 24 = 24(\sqrt{2} - 1)$. A legkisebb területösszeg $T_{\min} = 24(\sqrt{2} - 1)$ területegység, és akkor a P pont $x = 4$ ($0 < 4 < 4\sqrt{2}$) távolságra van az e egyenestől.

Rábai Imre